

OPETUSTILANTEEN SEURANTA

Tehtävä koostuu opetuksen seurannasta omassa luokassa (6 tuntia) ja muilla luokka-asteilla (4 tuntia) sekä seurantakokemusten arvioinnista. Valitse tarkkailun kohteeksi yhdelle tunnille yksi kokonaisuus alla kuvatuista teemoista A-E tai näiden osa-alueista. Tehtäviä tarkastellaan YOP:N harjoituksissa ja luokan ryhmäohjauksissa.

A: OPETUSTILANNE

Tarkkaile tilanteen rakennetta ja kuvaile sitä.

- Tarkkaile opiskeluympäristöä. Minkälaisia rajoituksia ja mahdollisuuksia fyysinen ympäristö tuo opiskelun monipuolisuudelle ja oppilaan kasvulle?
- Mitä opetusmenetelmiä, työtapoja ja työvälineitä tunnilla käytetään?
- Mistä eri vaiheista oppitunti koostuu?
- Miten opetusta eriytetään?
- Mitkä asiat näyttäytyvät seuraajalle tunnin tavoitteina?
- Mistä oppilaiden toiminnoista pystyt havainnoimaan tavoitteiden mukaista oppimista?
- Miten oppimisteoreettiset painotukset näkyvät oppitunnissa?

B: OPPILAAN TOIMINTA (Psyykinen oppimisympäristö)

Tehtävien purku YOP:n harjoitusten 1. kerralla

Oppilaan motivoituminen

- Miten ajattelet aiheen liittyvän oppilaan kokemusmaailmaan tai muuhun elämään?
- Miten opetettava asia havainnollistuu ja konkretisoituu oppilaan näkökulmasta?
- Havainnoi oppilaan aktiivisuutta ja mielenkiinnon pysymistä oppitunnin aikana. Miten nämä ilmenevät?

Oppilaan taito opiskella ja säädellä omaa työskentelyään

- Miten itsenäinen/yhteistoiminnallinen opiskelu onnistuu oppilaalla?
- Miten oppilas omalla toiminnallaan edesauttaa/vaikeuttaa opiskeluaan?
- Miten oppilaan tiedot, taidot ja oppimisen monimuotoisuus tulevat esille opiskelun kuluessa?
- Mitkä oppilaan sanalliset ja sanattomat viestit kertovat opettajalle/tunnin seuraajalle oppilaan epävarmuudesta tai osaamisesta?
- Millä tavoin suunnitelmallisuus ja oman työskentelyn arvioiminen näyttäytyvät oppilaan opiskelussa?
- Miten oppilas käyttää hyväksi luokkahuoneen materiaalisia ja sosiaalisia resursseja?

C: VUOROVAIKUTUS JA OPPIMINEN (Sosiaalinen oppimisympäristö)

Tehtävien purku YOP:n harjoitusten 2. kerralla

Sosiaalisen oppimisympäristön ilmenemismuodot kouluympäristössä

- Havainnoi koulun erilaisia vuorovaikutustilanteita. Minkälaisia huomaat?
- Miten vuorovaikutustilanteet ovat yhteydessä oppilaan oppimiseen, opettajan toimintaan ja koulun toimintakulttuuriin?

- Miten tieto- ja viestintäteknikka ovat mukana oppilaiden keskinäisessä toiminnassa?
- Miten oppilaiden sukupuoli, erilaiset taustat ja kulttuuri ilmenevät vuorovaikutuksessa?
- Minkälaisia kasvatuksellisia haasteita oppitunnilla ilmenee ja miten tilanteita selvitetään?

D: OPETTAJAN TOIMINTA

Tehtävien purku YOP:n harjoitusten 3. kerralla

Tarkkaile opettajan viestintää luokassa

- Tarkkaile opettajan puhetta ja nonverbaalista viestintää. Ovatko sanallinen ja nonverbaalinen viestintä samansuuntaista?
- Seuraa opettajan kyselytekniikkaa (esim. minkä tyyppisiä vastauksia kysymykseen voidaan antaa?) ja keskustelua (esim. keskustelun eteneminen) luokan kanssa.
- Miten opettaja antaa tilaa oppilaiden kysymyksille?

Tarkkaile opettajan ohjeistusta ja havainnollistamista

- Miten opettaja antaa ohjeet? Suullisesti, kirjallisesti, kuvallisesti, muutoin?
- Miten ilmenee, että oppilaat ymmärtävät tai eivät ymmärrä ohjeita?
- Mitä asioita ja käsitteitä opettaja havainnollistaa? Miten opettaja havainnollistaa opetettavaa asiaa?
- Miten opettaja ottaa huomioon oppilaiden ikätason?

Seuraa opettajan tekemiä ratkaisuja tuen antamisessa

- Miten opettaja huomioi oppilaiden yksilöllistä tuen tarvetta toiminnassaan? (esim. työtavoissa, annetuissa tehtävissä, opetusryhmien muodostamisessa, yhteisopettamisella, avustavalla henkilökunnalla, tukiopetuksella jne.)

Havainnoi työskentelyn organisointia

- Miten opettaja rakentaa opinnollista ympäristöä?
- Minkälaisilla tekijöillä opettaja rakentaa luokan ilmapiiriä?
- Tarkkaile työtapojen vaihtelua ja rytmittymistä oppitunnin aikana.
- Miten oppilaiden itseohjautuva työskentely mahdollistuu?
- Miten tieto- ja viestintäteknikka sekä opetusteknologia ovat mukana opettajan toiminnassa?
- Miten opettajan yhteistyö (yhteisopettajuus) toisten opettajien, avustajien tai muun koulun henkilökunnan kanssa näkyy opettajan toiminnassa? Mitä se käytännössä näyttää vaativan/mahdollistavan opettajan toiminnassa?

E: KOULUKULTTUURI JA KÄYTÄNNÖT

- Vertaile koulun käytäntöjä omiin koulukokemuksiisi lapsena
- Miten koulun arvot, työnjako ja resurssit näkyvät koulutyössä?
- Arvioi, minkälaisia ovat koulun suhteet ympäröivään yhteisöön?
- Miten oppilaiden moninaisuudelle on tilaa koulutyössä?
- Miten vallan ja auktoriteetin kieli näyttäytyy koulukulttuurissa?